

van harle,
et de gees-
en met de
penetratie
erfischuwl
hetzij hij

ook tegen-
langzame,
ijd, en zóó
K. S.

VEN

), heeft een
positie van
ogendheid".
nog steeds
ing hebben
ns land en
inkrijk, dat
et is. "Men
vraag, wie
worden be-
affen, laat
ng III van
gebruiken
vastgesteld
r te lande
Staatsblad
Koninklijk
73".
6, die men
17-150.
et blad het
e artikelen

gebied

en: of het-
reschied is,
den na de
ster in de
tuk: "mi-
een, — dat
is eigenlijk
g tusschen
bare geval
n "wettige
erheid als-

erne, indien
len, dat de
et blad on-
woord.
it de vraag
eede citaat
eg.
omen eens,
zijn aan
men. Nie-
vraag ook
vraag kunnen
ntirevo-
welke ver-
ttende mo-

doen dat
leven, denk
e der kerk,
e consciën-
al of niet
volksleven
hierboven

ke over-
in dengene,
de aanhef

ezag der
rgegaan in
g niet, dat
ter zijde is
"L'autorité
les mains
anders dan
waarin die
an anderen
gal) mocht

ezetter"
geering"
gemaakt
in het be-
en tollens
loet hij dit,
ten voor de
aruit voor
ezien in de

kosten van het bestuur van het bezette gebied in dezelfde mate, als de wettelijke Regeering daartoe verplicht was (dans la mesure où le Gouvernement légal y était tenu).

M.a.w. dat legale gouvernement is er nog; het wordt van den bezetter onderscheiden.

Trouwens, wanneer men eens nader ingaat op gezegd Reglement, blijkt m.i. duidelijk, dat onze eigen Regeering een andere is dan de vijandige. Art. 10 b.v. zegt: „De krijgsgevangenen kunnen op hun oerwoord worden in vrijheid gesteld, indien de wetten van hun land hun zulks veroorloven, en, in zoodanig geval zijn zij gehouden onder verband van hunne persoonlijke eer, met de meeste nauwgezetheit, zoo tegenover hunne eigen Regeering (leur propre Gouvernement), als tegenover de Regeering, die hen heeft gevangen genomen, de verplichtingen te vervullen, die zij op zich mochten hebben genomen.

Hunne eigen Regeering is alsdan gehouden van hen geenerlei dienst te vorderen of aan te nemen, strijdig met het gegeven woord."

Ook deze tekst schijnt mij er op te wijzen, dat onze wettige regeering onze eigene is, niet de vijandelijke, al zullen we trouw moeten naleven, wat onzerzijds is vastgesteld te goeder trouw.

Men ziet, dat Staatsblad no. 73 van 1910 heel wat gedachten oproept. Hetzelfde blad bevat b.v. ook een Verdrag nopens de opening der vijandelijkheden, Convention relative à l'ouverture des hostilités. Ook dat verdrag is ondertekend door Duitschland en Nederland. Er is dus eenzelfde bindende betekenissen aan toe te kennen, als welke „De Standaard" ten aanzien van het eerstgenoemde (maar in orde laterkomende) verdrag ons op de consciëntie bindt. We lezen in dat plechtig ondertekende verdrag o.m. deze bepaling:

„Zijne Majesteit..... enz., enz., enz.;
„overwegende, dat het, voor de veiligheid der vreedzame betrekkingen, van belang is, dat de vijandelijkheden niet beginnen zonder eene voorafgaande waarschuwing;
„wenschende, met dat doel, een Verdrag te sluiten, hebben..... Gevolmachtigden benoemd....., die..... zijn overeengekomen:

Artikel 1.

De verdragsluitende Mogendheden erkennen, dat de vijandelijkheden tusschen haar niet moeten beginnen zonder voorafgaande en ondubbelzinnige waarschuwing, die den vorm hetzij eener met redenen omkleede oorlogsverklaring, hetzij van een ultimatum met voorwaardelijke oorlogsverklaring moet hebben."

Wil „De Standaard" ons zijn inzicht bekend maken aangaande de vraag, of aan deze verdragsbepaling is voldaan? Het is van Nederlandsche zijde bekend gemaakt tegelijk met de andere verdragen (12 in hun geheel).

Wij stellen deze vraag niet om te provoceren; provocatie als van de zijde der N.S.B. lijkt me slechts gevaarlijk; wie ze begunstigt, speelt met vuur. Maar wij vragen een en ander om onzer consciëntie wil. De kerken hebben bij een antwoord belang; zij hebben te bidden voor de wettige overheid. Naar mijn meening nu is elk een, die in een antirevolutionair orgaan aan de consciëntie leiding te geven heeft, alsmede ieder, die de kerken heeft te adviseeren, niet alleen krachtens de antirevolutionaire beginselen, en de gereformeerde belijdenis, maar ook krachtens de geldende internationale verdragen, gehouden te leeren, dat onze wettige overheid die van Koningin Wilhelmina is. De Duitsche regeering wordt daarvan nadrukkelijk onderscheiden.

Wij willen geen verzet met de wapenen, en geen provocatie. Maar wij willen toch graag een vrije consciëntie en een opgeheven hoofd, ook tegenover de repraesentanten eener regeering, die bij ons weten op 10 Mei 1940 de vijandelijkheden heeft geopend op een wijze, welke ik niet rijmen kan met de bepaling, hierboven aangehaald. Wij willen graag antirevolutionair blijven, vooral nu. Wij willen graag in een periode, waarin de N.S.B. weer den kop opsteekt en zelfs van de radio gebruik ziet te maken te haren behoeve, dat ons christenvolk nauwkeurige voorlichting ontvange. Opdat zijn jeugd niet den band aan de beginselen verlieze.

K. S.

„CORPORATIEF", — HET WOORD IS OPGE- DOKEN.

Het A.N.P. heeft een bericht gelanceerd, dat Maandagavond 17 Juni de aandacht kwam vragen. Wie tegenwoordig tot dat A.N.P. behooren, en wie niet, of niet meer, is bij ons weten officieel niet bekend; het A.N.P. zou misschien ter voorlichting van ons volk goed doen, het A.N.P. te verzoeken, het A.N.P. eens voor te stellen aan ons volk. Wij zouden dan, niet in een flustercampagne, die maar onheil sticht, maar officieel weten, wie eventueel er uit, en wie eventueel er in gekomen zijn. Vrije menschen stellen er prijs op, te weten, wie hen voorlichten; vrije voorlichters hunnerzijds stellen eveneens graag zich voor. En we hooren immers van alle kanten de vrijheid roemen?

Maar dat is slechts een aanloopje. Genoemd A.N.P. dan meldde, dat uit Nederlandsche pers-kringen zelf het initiatief „naar voren was gekomen" tot den hierna te noemen maatregel. Blijkens de namen der personen, die straks „naar voren ge-

komen" blijken, kan evenwel bedoeld initiatief slechts van een klein onderdeel der Nederlandsche pers-kringen zijn uitgegaan. Een klein groepje.

De maatregel zelf, waarop wij hier het oog hebben, is de oprichting van een z.g. „corporatieve perskamer". Het A.N.P.-bericht spreekt van een „nieuw op te bouwen organisatie", waardoor de „Nederlandsche pers haar taak van volksvoorlichting ten volle zal kunnen vervullen". Nu, dat daaraan, na de eerste dagen van den oorlog, heel wat mankeert, althans in het bezette gebied van het Nederlandsche rijk, heeft ieder kunnen constateeren. Heel wat bronnen, waaruit ten behoeve van de volksvoorlichting vroeger mede geput werd, zijn sindsdien onaangetroffen gebleven. Zou daar soms verandering in gebracht worden? Ach, de smalle basis, waarop de inmiddels gevormde „raad van voorlichting" blijkt te staan, geeft aan het overgrote deel van ons volk de zekerheid, dat voor de christelijke hoop ter zake van verbreding van basis niets te verwachten zal zijn. Al wordt met zooveel woorden gesproken van „leiding", „in volkschen" zin, de samenstelling van bedoeld lichaam zelf doet denken aan „leiding", niet in „volkschen", doch in „partijden" zin. Een „leiding" bovendien, welke de antithese tusschen dien die God naar Zijn geopenbaarde Woord vreest, en dien, die het niet doet, niet tot haar recht laat komen. En die de in ons volksverleden tot openbaring gekomen geloofs-krachten, met name de calvinistische, zal negeren, en negeren moeten krachtens haar beginsel.

Immers, de in voorbereiding zijnde „Nederlandsche Perskamer", „zal" — naar men ons verzekert, doch naar wij natuurlijk niet gelooven kunnen, wij de samenstelling der commissie de overgrote meerderheid van ons volk van zich afscheidt — „de geheele pers corporatief omvatten en met publiekrechtelijke bevoegdheid haar in volkschen zin leiding geven".

Het A.N.P. schendt hier onze mooie Nederlandsche taal: germanismen („volksch") hooren daarin evenmin thuis als gallicismen. Maar dat is het ergste niet. Erger is, dat naar we lezen, dit slechts een klein deel van onze burgers vertegenwoordigend lichaam „een bemiddelende taak zal te vervullen hebben zoowel jegens de Nederlandsche pers als jegens de overheid". Dienovereenkomstig zal deze taak als een dubbele worden gezien:

- a. voorlichting verstrekken aan de pers, welke deze in staat zal stellen haar taak van nationale opvoeding ten aanzien van haar lezers te vervullen;
- b. waar nodig, raadgevend op te treden jegens de overheid.

Het is uitermate te bejammeren, dat de raad, van deze zijde gegeven aan degenen, die thans de uitoefening van het gezag in het bezette deel van het Nederlandsche Rijk ter hand namen, zoo bitter eenzijdig heeft moeten zijn. Waren b.v. raadgevers van andere zijde gevraagd, uit de kringen van de overgrote meerderheid van ons volk, dan zouden zij, in aansluiting aan de duidelijke toezegging, van Duitsche zijde gedaan, dat men n.l. het karakter van ons volk, zijn geschiedenis en zijn instellingen zooveel mogelijk wilde eerbiedigen, er op hebben kunnen wijzen, dat deze Duitsche toezegging niet langs dezen weg tot haar recht zou kunnen komen. Heeft niet het oude Geuzenliedje den „volkschen" raad „helpt nu u zelf" doen uitloopen in den versregel:

wees niet meer neutralisten?

M.a.w. erkent, dat dwars door het volksleven heen tegenstellingen loopen, die ge niet verwaarloozen noch verdoezelen moogt? Maar in het A.N.P.-bericht, bovenbedoeld, wordt beweerd, dat de onder a. genoemde werkzaamheid (zie hierboven) „er op gericht moet zijn, het Nederlandsche volk daadwerkelijk te doen deelnemen aan de nieuwe Europeesche gemeenschap". Welke dat is, is ons niet duidelijk; wij meenden, dat het nieuwe Europa nog wordende was. Ook meenden wij, dat ons Rijksgedebiet grooter was dan het bezette deel daarvan, en dus het „Nederlandsche volk" slechts dan in „nationaal" zin voorzichtig was „op te voeden", als men — dat is al het minste — „correct" op den bodem der feiten ging staan: de feiten zijn o.m., dat wij een niet-ingelijde zelfstandige staat zijn, waarvan wel een deel der weer-macht, doch nog niet het staatsbestel zich heeft overgegeven, en dat het derhalve, volgens Nederlandsch en Duitsch en volkenrecht verraad heeten moest, als Nederlanders zich aanstellen, alsof feiten geen feiten zijn. En vooral meenen wij, dat iedere „nieuwe Europeesche gemeenschap", onverschillig hoe zij er uit zou zien, onder Duitsch, dan wel onder Russisch, of wel onder Engelsch overwicht (om van het „gele gevaar" maar te zwijgen!) toch altijd weer de christenen zou plaatsen voor de principiële antithese, waarvan in Gods Woord zoo duidelijk wordt gesproken. En dat om die reden het Nederlandsche volk als zoodanig slechts dan met vrucht en tot Gods eer en tot Europa's welbegrepen welzijn aan een Europeesche of universele gemeenschap bijdragen leveren kan, wanneer in dat volksleven plaats overblijft voor de positieve belijdenis van den Christus, die geen genoegen neemt met een hinnenkamer-retraite.

Wij meenden dat in gemoede, hebben het ook herhaaldelijk uitgesproken, en geloofden daardoor, te midden van onze kerk- en partijgenooten in historisch-nationaal zin aan Nederland's leven en volksgemeenschap een positieve bijdrage te leveren.

Helaas, deze „raad van voorlichting" blijkt anders te denken. Hij moet bemiddeling tusschen overheid en

De droom van een geëvacueerde.

„En leide zich te slapen te dierzelver plaats..." Genesis 28:11.

Gelukkige Jakob! Hij slaapt, hij kan nog slapen! Een der kwalen van den modernen mensch is de slapeloosheid.

Dan voelt het zachtste kussen aan als een steen, de huid brandt, de gedachten woelen door het hoofd.

Zou dit mede verband kunnen houden met het feit, dat wij den slaap niet gewaardeerd noch begrepen hebben? Wij rekenden hem niet bij het leven, wij leiden ons neder met de gedachte: Als het morgen is, zal ik... De werker wilde liefst altijd maar door jakkeren, hij maakte den slaap zoo kort mogelijk. Bij het pretje werd op geen tijd gekeken...

De slaap is echter een goede gave Gods. De Heere vult dan den accu van ons leven. Als wij slapen WILLEN, belijden wij: O God, wat ben ik afhankelijk, mijn beetje kracht is alweer op, bij U schuilt ik.

Dan geeft God Zijn beminden den slaap.

„En hij droomde..."

Ach ja, wij kennen dat. Het is het kruis van vermoede menschen, dat zij droomen. Een spreker droomt en ziet, hij staat achter den kathedraal, maar kan zich geen woord van zijn toespraak te binnen brengen. De huisvrouw droomt en ziet, haar stamkaart is zoek. De winkelier droomt, en ziet, daar wordt een wissel aangeboden, maar er is geen saldo. Dan wischen wij het zweet van het voorhoofd en wenschen, dat het dag werd.

Jakob droomde en ziet, een ladder was gesteld op de aarde, welker opperste aan den hemel raakte...

Had hij daar recht op, kwam hem dat toe? Het komt ons voor, dat deze mensch een flinke nachtmerrie verdiend had! Hij moest eerst maar eens flink in de ellende gedompeld worden, later zou er misschien een straaltje hoop in zijn gemoed vallen. Doch de God der genade werpt alle deuren en vensters des hemels open. In zijn droom verschijnt hem geen blinde vader, den vinger verwijtend opgestoken, geen Ezau met blikkerend mes, geen bergleeuw loerend naar prooi.

Maar engelen bewaken zijn bivak in het verlaten veld, ja, hem verschijnt de HEERE, de God des Verbonds.

En met wèlk een boodschap!

Eenige dagen geleden heeft een oude blindeman, een herder uit een tent, aan Jakob de aarde weggeschonken. Volken zullen u dienen en natien zullen zich voor u nederbuigen! De machthebbers van die dagen zouden — indien zij er van geweten hadden — dezen vaderlijken zegen niet als staatsgevaarlijk beschouwd hebben. Laat dien kindschen oude maar raaskallen! Nu bevestigt de HEERE uit den hemel Zelf dezen zegen — een Verbondswoord wordt door den Verbondsgod bekrachtigd — de aarde, waarop gij ligt te slapen, zal Ik u geven!

Nu kan Jakob de canyons ingaan, zijn zwerftocht beginnen. Straks betreden zijn voeten het vreemde land, maar de eerste, die hem daar begroet, is de bruid hem door zijn Heere beschikt. De Verbondsgeen wordt zoo concreet vervuld, dat zelfs de bokken, de geiten en de lammeren getuigen worden van Gods trouw. Zeker, de tegenheden des levens blijven den aartsvader niet bespaard. Maar als Laban bedriegt, als Lea en Rachel kraakelen, als Jakob tobt met zijn kinderen, blijft hij zich klemmen aan de belofte, waarin hem de hemel geopend werd over de aarde.

Zalig hij, die in dit leven Jakobs God ter hulpe heeft!

N. B.

volk helpen zoeken. Maar reeds de eerste proeve van zoodanige bemiddeling is mislukt. Hier wordt niet bemiddeld — een gevaarlijk begrip trouwens, als het gaat tusschen overheid en volk, als waren dat twee partijen, — maar hier wordt gescheiden. Hier wordt gescheiden in revolutionairen zin. Men had een ander „initiatief uit Nederlandsche kringen zelf" moeten laten „naar voren doen komen", teneinde de bezettende machten te laten zien, wat werkelijk in overeenstemming is met aard en karakter en verleden van ons volk, dat men van Duitsche zijde immers wil ontzien, en met achting wil tegengedragen? 't Is plechtig verzekerd.

Ziehier overigens de raad van voorlichting: dr T. Goedewagen (hoofdred. „De Waag") is voorzitter. De heer A. Meyer Schweneke (hoofdred. „Vereenigde Persbureaux") is vice-voorzitter. Drs W. Goedhuys (een red. van „Het Vaderland") is secretaris. Leden zijn: P. J. v. Megchelen (hoofdred. A.N.P.), dr Ab. v. d. Poel (hoofdred. „Neerlandia-pers") en mr M. M. Rost van Tonnigen (hoofdred. „Het Nationale Dagblad"), bekend N.S.B.-er, onlangs in ons land teruggekeerd.